

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

വിലപതാ ശ്രീരാമേണ വ്യക്ഷാൻ പശുംശ്ച പ്രതി
സീതാവിഷയകവാർതായാ ജിജ്ഞാസനം ഭ്രാന്തസ്യ തസ്യ രോദനം
ഭൂയോ ഭൂയസ്തേന സീതായാ അൻവേഷണം ച

ഭൃശമാവ്രജമാനസ്യ
തസ്യായോ വാമലോചനം |
പ്രാസ്തുർച്ചാസ്ഖലദ് രാമോ
വേപമുശ്യാസ്യ ജായതേ || 3.60.1 ||

ഉപാലക്ഷ്യ നിമിത്താനി
സോശ്രുഭാനി മുഹൂർമുഹൂഃ |
അപി ക്ഷേമം തു സീതായാ
ഇതി വൈ വ്യാജഹാര ഹ || 3.60.2 ||

ത്വരമാണോ ജഗാമാ
സീതാദർശനലാലസഃ |
ശൂന്യമാവസഥം ദൃഷ്ട്വാ
ബഭൂവോദ്വിഗ്നമാനസഃ || 3.60.3 ||

ഉദ്ഭ്രമന്നിവ വേഗേന
വിക്ഷിപൻ രഘുനന്ദനഃ |

തത്ര തത്രോഽജസ്ഥാന -

മഭിവിക്ഷ്യ സമന്തതഃ || 3.60.4 ||

ദദർശ പർണശാലാം ച

സീതയാ രഹിതാം തദാ |

ശ്രിയാ വിരഹിതാം ധ്വസ്താം

ഹേമന്തേ പദ്മിനീമിവ || 3.60.5 ||

രുദന്തമിവ വ്യക്തൈശ്ച

ഗ്ലാനപുഷ്പമൃഗദ്വിജം |

ശ്രിയാ വിഹീനം വിധ്വസ്തം

സന്ത്യക്തം വനദൈവതൈഃ || 3.60.6 ||

വിപ്രകീർണാജിനകുശം

വിപ്രവിദ്ധബൃസീകടം |

ദൃഷ്ട്വാ ശൂന്യോഽജസ്ഥാനം

വിലലാപ പുനഃ പുനഃ || 3.60.7 ||

ഹൃതാ മൃതാ വാ നഷ്ടാ വാ

ദക്ഷിതാ വാ ദവിഷ്യതി |

നിലീനാപ്യഥവാ ഭീരു -

രഥവാ വനമാശ്രിതാ || 3.60.8 ||

ഗതാ വിചേതും പുഷ്പാണി

ഫലാൻയപി ച വാ പുനഃ |

അഥവാ പദ്മിനീം യാതാ

ജലാർഥം വാ നദീം ഗതാ || 3.60.9 ||

യത്താൻമൃഗയമാണസ്തു

നാസസാദ വനേ പ്രിയാം |

ശോകരക്തേക്ഷണഃ ശ്രീമാ -
നൂൻമത്ത ഇവ ലക്ഷ്യതേ || 3.60.10 ||

വൃക്ഷാദ് വൃക്ഷം പ്രധാവൻ സ
ഗിരീംശ്ചാപി നദീനദം |
ബഭ്രാമ വിലപൻ രാമഃ
ശോകപങ്കാർണവപ്ലുതഃ || 3.60.11 ||

അസ്തി കച്ചിത്യയാ ദൃഷ്ടാ
സാ കദംബപ്രിയാ പ്രിയാ |
കദംബ യദി ജാനീഷേ
ശംസ സീതാം ശുഭാനനാം || 3.60.12 ||

സ്തിഗ്ധപൽലവസങ്കാശാം
പീതകൗശേയവാസിനീം |
ശംസസ്യ യദി സാ ദൃഷ്ടാ
ബിൽവ ബിൽവോപമസ്തനീ || 3.60.13 ||

അഥവാർജുന ശംസ ത്വം
പ്രിയാം താമർജുനപ്രിയാം |
ജനകസ്യ സുതാ തൻവീ
യദി ജീവതി വാ ന വാ || 3.60.14 ||

കകുഭഃ കകുഭോരും താം
വൃക്തം ജാനാതി മൈമിലീം |
ലതാപൽലവപുഷ്പാഢ്യോ
ഭാതി ഹ്യേഷ വനസ്തതിഃ || 3.60.15 ||

ഭ്രമരൈരുപഗീതശ്ച
യഥാ ഭ്രുമവരോ ഹ്യസി |

ഏഷ വ്യക്തം വിജാനാതി
തിലകസ്തിലകപ്രിയാം ||3.60.16 ||

അശോക ശോകാപനുദ
ശോകോപഹതചേതനം |
ത്വന്നാമാനം കുരു ക്ഷിപ്രം
പ്രിയാസന്ദർശനേന മാം ||3.60.17 ||

യദി താല ത്വയാ ദൃഷ്ടാ
പക്യതാലോപമസ്തനീ |
കഥയസ്യ വരാഭോഹാം
കാരുൺയം യദി തേ മയി ||3.60.18 ||

യദി ദൃഷ്ടാ ത്വയാ ജംബോ
ജാംബുനദസമപ്രഭാ |
പ്രിയാം യദി വിജാനാസി
നിഃശങ്ക കഥയസ്യ മേ ||3.60.19 ||

അഹോ ത്വം കർണികാരാദ്യ
പുഷ്പിതഃ ശോഭസേ ദൃശം |
കർണികാരപ്രിയാം സാധ്വീം
ശംസ ദൃഷ്ടാ യദി പ്രിയാ ||3.60.20 ||

ചൂതനീപമഹാസാലാൻ
പനസാൻ കുരവാൻ ധവാൻ |
ദാഡിമാനപി താൻ ഗത്യാ
ദൃഷ്ട്യാ രാമോ മഹായശാഃ ||3.60.21 ||

ബകുലാനഥ പുന്നാഗാം -
ശ്ചന്ദനാൻ കേതകാംസ്തഥാ |

പൃച്ഛൻ രാമോ വനേ ഭ്രാന്ത
ഉൻമത്ത ഇവ ലക്ഷ്യതേ ||3.60.22 ||

അഥവാ മൃഗശാവാക്ഷീം
മൃഗ ജാനാസി മൈമിലീം |
മൃഗവിപ്രേഷണീ കാന്താ
മൃഗീഭിഃ സഹിതാ ഭവേത് ||3.60.23 ||

ഗജ സാ ഗജനാസോരു -
ര്യദി ദൃഷ്ടാ ത്വയാ ഭവേത് |
താം മന്യേ വിദിതാം തുഭ്യ -
മാഖ്യാഹി വരവാരണ ||3.60.24 ||

ശാർദൂല യദി സാ ദൃഷ്ടാ
പ്രിയാ ചന്ദ്രനിഭാനനാ |
മൈമിലീ മമ വിസ്രബ്ധഃ
കഥയന്വ ന തേ ഭയം ||3.60.25 ||

കിം ധാവസി പ്രിയേ നൂനം
ദൃഷ്ടാസി കമലേഷണേ |
വൃക്ഷൈരാച്ഛാദ്യ ചാത്മാനം
കിം മാം ന പ്രതിഭാഷസേ ||3.60.26 ||

തിഷ്ഠ തിഷ്ഠ വരാഭോഹേ
ന ത്യേസ്തി കരുണാ മയി |
നാത്യർഥം ഹാസ്യശീലാസി
കിമർഥം മാമുപേഷസേ ||3.60.27 ||

പീതകൗശേയകേനാസി
സുചിതാ വരവർണിനി |

ധാവന്ത്യപി മയാ ദൃഷ്ടാ
തിഷ്ഠ യദ്യസ്തി സൗഹൃദം || 3.60.28 ||

നൈവ സാ നൂനമഥവാ
ഹിംസിതാ ചാരൂഹാസിനീ |
കൃച്ഛ്രം പ്രാപ്തം ന മാം നൂനം
യഥോപേക്ഷിതുമർഹതി || 3.60.29 ||

വ്യക്തം സാ ഭക്ഷിതാ ബാലാ
രാക്ഷസൈഃ പിശിതാശനൈഃ |
വിഭജ്യാംഗാനി സർവാണി
മയാ വിരഹിതാ പ്രിയാ || 3.60.30 ||

നൂനം തച്ഛുഭദന്തോഷം
സുനാസം ശുഭകുണ്ഡലം |
പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭം ഗ്രന്ഥം
മുഖം നിഷ്ഠഭതാം ഗതം || 3.60.31 ||

സാ ഹി ചമ്പകവർണാഭാ
ഗ്രീവാ ഗ്രൈവേയകോചിതാ |
കോമലാ വിലപന്ത്യാസ്തു
കാന്തായാ ഭക്ഷിതാ ശുഭാ || 3.60.32 ||

നൂനം വിക്ഷിപ്യമാണൗ തൗ
ബാഹു പൽലവകോമലൗ |
ഭക്ഷിതൗ വേപമാനാഗ്രൗ
സഹസ്താഭരണാംഗഭൗ || 3.60.33 ||

മയാ വിരഹിതാ ബാലാ
രക്ഷസാം ഭക്ഷണായ വൈ |

സാർഥേനേവ പരിത്യക്താ
ഭക്ഷിതാ ബഹുബാസവാ ||3.60.34 ||

ഹാ ലക്ഷ്മണ മഹാബാഹോ
പശ്യസേ ത്വം പ്രിയാം ക്വചിത് |
ഹാ പ്രിയേ ക്വ ഗതാ ഭദ്രേ
ഹാ സീതേതി പുനഃ പുനഃ ||3.60.35 ||

ഇത്യേവം വിലപൻ രാമഃ
പരിധാവൻ വനാദ് വനം |
ക്വചിദുദ്ഭ്രമതേ വേഗാത്
ക്വചിദ് വിഭ്രമതേ ബലാത് ||3.60.36 ||

ക്വചിൻമത്ത ഇവാഭാതി
കാന്താൻവേഷണതത്പരഃ |
സ വനാനി നദീഃ ശൈലാൻ
ഗിരിപ്രസ്രവണാനി ച |
കാനനാനി ച വേഗേന
ഭ്രമത്യപരിസംസ്ഥിതഃ ||3.60.37 ||

തദാ സ ഗത്യാ വിപുലം മഹദ് വനം
പരിത്യ സർവം ത്വഥ മൈമിലീം പ്രതി |
അനിഷ്ഠിതാശഃ സ ചകാര മാർഗണേ
പുനഃ പ്രിയായാഃ പരമം പരിശ്രമം ||3.60.38 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അരൺയകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||